

A' FELS. R. TSASZARU KIRALYNAK
KEGYELMES ENCSEREBŐL.

*Költ Bétsben Pénteken Június 5-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

B é t s.

A' Turini felleg-várnak Jun. 22-dikénn a' Császáriak' kezére lett jutásáról, egy *Extrablatt* jöve-ki a' Bétsi fő Hadi-Cancellariáról, melynek summás foglalata ennyiből áll:

A' miéink Jun. 18-dikánn kezdték-el a' Kastélyra való ágyuzást, és azt az által oly keményen szorongatták 20-dikban reggeli 8 oráig, hogy ezen rövid idő alatt 9 ellenséges Pattantyus tisztek, és 85 köz Pattantyusok estenek-el; a' Kastélynak minden épületjei öszsze rontattak, és a' benne volt-ellenséges ágyuk mind el halgattattak. Az őrző sereg 22-dikben ki-jött a' 20-dikban éjjeli 12 orakor subscribált Capitula-

tziónak ereje szerént a' Kastélyból, és fegyvereit a' kapukonn kívül le-tette — 400 ágyuk, 5000 mazsa puskapor, és 40,000 puska, jutott ezen kastélyal a' miéink' kezire — a' nagy ágyú-tüzben féles ellenséges munitzió meg-égett.

A' mi el-estjeinknek számok egy tiztből és 24 köz emberekből állott. Meg is sebesedtek igen kevesen közülök. Egy *Hardui* nevü Ind-zinér Oberst is meg sebesedett.

Az ellenséges örző sereg minekutánna a' Kastélyból hadi parádéval ki-ment és fegyvereit a' kapukonn kívül le-tette volna, vizliza utazott Frantzia országba oly fel-tétel alatt, hogy addig, mig költsönösön vizsza nem tseréltetik, sem a' Cs. Királyi Felség, sem pedig annak egy Szöve-tségessé ellen is, tsatázní nem fog. Bágáziája, lova, és egyéb portékája között meg-hagyatik az, a' mi magános személyek tulajdona. A' Komendans-Generális, ennek Generál-Stábja, a' Pattantyusok' vezére és ezeknek minden tizt-jeik, a' tulajdon magok ajánlások szerént, hogy t. i. az örző seregnek Frantzia országba való ha-za botsáttatását véghez vihessek, hadi-fogságban maradnak, és költsönös ki-tseréltetésekig Német Országra vitettetnek.

Frantzia Ország.

A' *Strasburgba* lévő telegraphus azt a' hirt hozta Jun. 20-dikánn *Párisból* ide, hogy *Treil-hard* helyébe, *Gohier* nevü vólt *Justic-minister* vá-lasztatott Directorrá.

A' Directornak választódása így szokott es-ni. Az Öt-százak' tanátsában minden otthon lé-vő Kép-viselő voxol valamely Frantzia hazafi-ra (civisre). Sem éppen akkori Képviselőre, sem pedig olyan hazafira, a' ki még egy elzten-döt a' Képviselők között való ki-lépése után el nem töltöt, nem lehet voxolni (ilyen hiba tör-

tént vólt tavaly *Treilhard*dal). A' voxolás után meg-nézik, hogy kik légyenek azok a' 10 ízemélyek, a' kikre leg több votum ment. Ezeknek a' neveiket által küldik a' Vének' tanátsához, a' kiknek már tsak ezen tizek között akar melyikre szabad voxolniok. A' kinn több voxok állapodnak-meg, az leszen Director. — Most a' *Treilhard*' ki-lépésekor történt voxolás' alkalmatosságával 414 Képviselek vóltak jelen az Öt-százak' tanátsában. *Gohierre* 307, *Lacroix* Károlyra 307, Gen. *Masséna* 340, Gen. *Moulin*ra 304, Gen. *Lefebre* 345, *Martin*ra 308, *Dupuis*re 330, *Potierre* 245, *Roger-Ducos*ra 309, *Dufour*ra 256 voxok mentek. Altal küldetvén ezen tiz Candidátusok' nevei a' Vének tanátsához, és itt hol *Gohierre* menvén a' votumoknak nagyobb száma, ő lett Director. — Hanem ez a' változás, ennél sokkal nagyobbnak vólt elő-postája. A' Törvény hozók és Directorium között igen kemény meghasonlás támadott.

Már ekkor annyira ment vólt a' Törvény-hozó tanátsóknak a' Directoriumra való nehez-telése, hogy azok már két proclamatiókat tartottanah kélzen, melyeknek egyike a' Frantzia néphez, másika pedig a' fegyveres seregekhez volt intéztetve:

A' dolog úgy vólt el-intéztve, hogy mihelyest a' törvény-hozók a' Directorium ellen egy Vádoló-Decretommal el-készülendenek; ezen két proclamatiókat is azonnal haladék nélkül közön-ségessé tétessék. Mint már eddig ki-tudódhatott, ugy kellett ezen Vádoló-Decretom' fő Artikulusainak készülvé lenni, hogy azok által a' Directorium' tsalárdfáigairól, pazérlásairól, és tirannusságáról, minden meg-gyözödhessek. Minden tsapások egyenesen a' Directorium ellen voltak intéztetve. *Páris*ban már sok emberek nyilvánlagoson e' féléket erőssítettek: hogy az ujj Director *Sieyes*, a' Directoriumnak minden addig

való maga viseleteit nem hagyja helybe; hogy azokat az akadályokat, a' melyek miatt a' béke helyre nem álltathatik, a' Directoriumnak tulajdonítja; azt azért, hogy a' hadat ily módon kezdette, gyanakodó hebe hurgyafággal, és rövid-látással vadólja; hogy *Sieyes* mind ezekért magát egészen a' Directorium ellen szegezze legyen; hogy mind ezek a' környülállások mintegy út-mutatás képpen arra határozták legyen a' Törvényhozó tanácsokat, hogy a' Directoriumot fel-sorgassák, és a' Frantzia Monarchiát helyre-állítsák. — Ambár [pedig ezen esetekre nézve egész Frantzia országnak belső része nagy nyughatatlanfágot mutat. Mindazon által a' Fr. Democraták fel-hevesedésének, nem vólt még egyéb következése, hanem *Treilhard*nak a' Directoriumból való ki-lépése, és a' *Gohier*' választatása.

De ezt követte tsak hamar az után a' *Merlin* és *Lareveillere-Lepaux*' ki-bukása is, a' melyre lassan-lassan így ment a' dolog: — A' magát *permanensnek* határozott Öt-százak'-tanácsához egy Követség érkezett Jun. 17. dikénn dél tájban a' *Permanens* Directoriumtól a' kért felelettel. Ezt a' feleletet már az előtt 10 nappal is kérte vólt az Öt-százak' tanácsa a' Directoriumtól, és mivel ez azt mind eddig halogatta, azért izente az Öt-százak' tanácsa néki, hogy félbe nem szakasztja addig az ülést, mig a' kérdésére való választ nem veszi. — A' Directorium' válaszfáának summája ez vólt: Hamar azért nem felelhet (igy szoll), hogy a' környülállásoknál jól utánnok akar járni. Tsak ugyan minthogy a' Tanács ennyire sürgeti a' dolgot, szükségesnek tartja mostan is egy első feleletet tenni. A' két, u. m. a' Törvényhozó és Bé-töltető Testek között, az egyeség igen szükséges. A' Directorium, mint a' Constituziónak 318-dik Artikulussa kívánja, mikor közel való veszedelem fenyegetőzven, siető esz-

közöknek elő-vételét kívánta, a' Tanátsokat mindenkor tudósította az után ezekről: 's-ha ujj ellenfég fogna fenyegetődni, ő akkor is eszközket venne az ellen elő, és sietni fogna hirüladni a' dolgot a' Törvényhozóknak. A' mi a' Frantzia fegyveres seregek' szerentsétlenségeiket illeti, *igy szól továbbá a' Directorium*, azt, a' kintstár' ki-ürelledésének kell tulajdonitanunk. Sajnálja a' Directorium, hogy néki erre a' matériára (a' *Deficit*' emlegetésére) ennyiszor le kell szállani; ez, közönléges nyomoruság; az ellenfég sokszorozza a' maga iparkodását, látván, hogy mi a' magunkét, a' Finántzia béli *deficit* miatt, kevesitjük, &c. — Az Öt-százak' tanátsa meghalgatván ezt a' Követséget, egy Commissióra bizta annak meg vizsgálását.

Ezen Commissiónak vélekedésével elő állott Jun. 18-dikánn a' *Calvadosi Bertrand* az öt-százak' tanátsába. Egyéb szavai között azt is mondotta, hogy a' Directoriumnak ezen egész valószíza tsalárdság; hogy a' Directorium a' maga halgatása által, a' *Rapinat'*, *Rivaud'*, *Trouvé*, és *Faypoult'* ragadozásait, helybe hagyta. — — „*Fructidor* 18-dikától (az 1797-dik esztendőnek 5-ik Septembereétől) fogva, *ugymond Bertrand*, Dictátorfágot vett magának a' Directorium. Mikor én itt a' Directoriumról szollok, annak a' mostani tagjai közzül tsak kettőt értek; tsak *Merlint* és *Lareveillerét* értem, kiket én a' Respublika' oltorainak nevezhetek.,,

Bertrand még más beszédet is tartott ez úttal és ezen matériában, melyben ilyen formálog fejezte-ki magát bővebben: — „

„Szükség, hogy a' Directorium' Követségében elő-forduló tsalárd állatásokat figyelemmel meg-tekintsük. Tiz napokig késedelmezett, hogy a' Respublikának külső és belső állapotjáról tett kérdésünkre meg felelhessen, 's-most már ezen feleletnek egy részét meg-küldvén, azt mondja,

hogy szerentsétlenségeinket a' *deficit* okozta,
 's hogy a' mi Törvényhozó és Bé-töltető Hatal-
 máink között támadott egyenetlenség szülte az
 új Coalitziót, és végre azt javasolja, hogy ezen
 két Fő-hatalmak lépjenek egyességre, &c. Ime a'
 Directorium a' ti Törvényhozó Tanátsotokat vá-
 dolja. Vólt e' ennél valaha nagyobb hiveségtelen-
 ség. Ti többet határozatok, mintsem a' men-
 nyire kérettetek, 's-még is azt mondják, hogy
 üressen hagyátok a' kints-tárt. A' pazérlokat
 ki jelenteni meg nem szüntetek, de meg nem hal-
 gattak benneteket: még is most azzal vadoltat-
 tok, hogy miattatok volt a' deficit. Tsak a'
Párisi fegyveres házból 36 ezer darab puskák
 adattak-el egy-egy Livránn, holott mindenik
 meg ért volna 20-lzat: még is azt mondják, hogy
 a' táboraitokat fegyver nélkül hagyátok. A'
 hadi Minister *Scherer*, 437 ezer emberekből
 mondotta táborátokat állani, és annyinak is vet-
 te-fel a' zsoldját: pedig alig találtatott 300 em-
 ber fegyverben: 's-még is ti vontátok-el a' ka-
 tonák' zsoldját. Haloványodj-el Directorialis
 triumviratus! elő számláltam hibáidnak egy ré-
 szét, a' melyeket más, bűnnek nevezne. *Scherert*
 meg tartottad volt a' hadi Ministerségben, a' ki
 minden pazérlok között, a' kik valaha voltak,
 a' leg nagyobb vólt: és a' kit te, mikor ötöt
 a' köz - vélekedés számkivettetésre méltónak
 ítelt vólna, a' tábor' vezérlésére küldöttél. A' Belső
 minister, a' 6-dik esztendőbeli Képviselői válofztást,
 több Departamentomokban az Anarchia' munká-
 jának mérészelvén nevezni: te negyven Departa-
 mentomokban hánytad-le a' leg jobb Respubli-
 kánusokat, *Roberspier*' követőinek lenni mond-
 ván őket, holott ezek voltak az ő áldozatjai.
 Így tetted ki a' Respublikánusokat a' Royalis-
 ták' éles törinek, és több erőt adtál az ellenfé-
 nek, mint minden bajonétek &c.

Bertrand után *Boulai* és *Arena* is hasonló értek

mü beszédeket tartottak, mindenik keményebb kifejezésekkel, mint a' másik. — „

„En már, mond *Boulai*, tettem még egyszer jelentést ezen titkos mesterkedésekről. Ti igen nagy hatalmat engedtetek vólt a' Directoriumnak: mellyel ő, a' helyett, hogy a' haza' megtartásánn igyekezett vólna, Dictátorfágra törekedett. En tsak két ember' fejinek tulajdonitom mind azokat a' veszélyeket, a' melyek alatt most nyögünk; a' kik *Merlin* és *Lareveillere*. Ezt a' tsekély passióju, tsekély itéletü, tsekélyfégekenn tzivódó, tsekély bozfszuállásokonn mesterkedő, tsekély conceptusu *Merlint*, már 18 hónapok előtt megismertettem vólt némely társaimmal. Ez a' *Lareveillere*, felvolna ugyanerköltsi tulajdonfágokkal ruháztatva, hanem én nem tudom mitso-da tsudálatos vallással, a' melynek maga akart lenni a' fundálója, vagyon az ő fanaticus feje tele. — „Ha ezek a' két emberek önként elbutsuznának a' Directorfágból, lenne az az érdemek, hogy megtartották a' Respublikát, &c.

Arena így szollott: — „En és a' Collegám *Garat*, több hadi projectomokat javasoltunk a' Directoriumnak, de meg nem halgatott. A' mostani Minister (*Milet*), vélem és *Barrassal* együtt javasolta, hogy küldjön 30 ezer embert Helvétziába a' Directorium: hanem ez, meg nem tselekedte, a' mivel Helvétziát megtarthatta volna. Minister *Milet* tovább is sürgette a' javaslasát: de azzal fenyegettetett, hogy le-tétetik.“ — *Arena* még sok e' féléket beszélt. — Végezet-re mind ezeknek az lett a' következése, hogy *Merlin* és *Lareveillere*, a' Directorfágról lemondottanak.

Jun. 18-ikán estveli 5 orakor tudtára adták a' más 3 Directorok egy Követség által az

Öt-százaknak, hogy *Merlin* és *Lareveillere* helyett valószíszanak ujj Directorokat. A' Valasz-tas meg-esett. *Roger-Ducos* és Gen. *Moulin* választattak Directorokká. Most már csak az egy *Barras* vagyon még a' régiek között a' Directoriumban. A' Directorium' Præfesse most *Sieyes* — A' Ministerek' helyébe is majd mind ujjak tettek. — *Talleirand-Perigord* az eddig volt Kül-ső-minister, *Sieyes'* helyébe *Berlinbe* megyen Követnek.

Angliá

Mikor közelébről Minister *Pitt*, az *Orosz* segítő seregeknek adandó Subsidiumot a' Parlamentom' elibe terjesztette, egyebek között ilyen ki fejezésekkel is élt beszédjében: — „

„Én ugy itélek, hogy ezen projectomnak ajánlásával nintsen miért sok időt töltsek, mint-hogy nekem ebben egész Nagy Britanniának és minden Europai Országoknak közönséges hely-be-hagyása, segéllő pártfogóm, azon kívül, hogy szorgató környülállások által kényszerítettünk erre, hogy azon Hatalmasságnak példa-adásából, kinek számára ezen Subsidiumot kell igérnünk, hasznot vegyünk. Ha azon principiumokat meg-tekintjük, melyen a' mi velle való egyezésünk fundalódik, 's a' melyeknek már eddig is ily hat-hatós munkái voltanak, reménységünk lehet ahoz a' szerentsés következéskez, hogy a' mostani em-beri nemet, a' mi országunkat, és egész Európát attól a' veszélytől meg-menthetjük, a' mellyel fenyegetett. Ha az egyenlő font, a' melyenn a' nemzeteknek bátorsága és boldogsága fundá-lódik, ismét helyre állittatik; ha a' régi gondol-kodás' módjai és rendtartások, ismét arra a' méltoságra és tiszteletre fel-emeltetnek, a' mely-hez jussok vagyon: így már valósággal lehet az

a' gyönyörűségünk, hogy magunkat azoknak az eszközöknek tarttsuk leani, a' melyek annak az árviznek folyamatját bé-dugták, a' mely mindent magával együtt el akart ragadni. Reméllem, hogy a' mi függetlenségünknek és jussainknak meg-tartatásokra meg-kivantató el-tökéllettség, a' mely minket meg ment, és a' mely Európát meg-mentheti, még meg nem változott. Azonban, ha tsak ugyan el-jöne is az az idő, hogy a' jó ügyet mások ismét el-hagynák, és hogy mi, a' helyett, hogy másókat meg-mentsünk, tsak a' magunk tulajdon védelmünkön volnánk kéntelenek gondolkozni: ekkor is meg-tartatást találnánk mi a' mi tulajdon meg-határozottságunkban, és akar-mely veszélynek ki-tenni magunkat kézzébbek lennénk, hogy-sem meg-alatsonítottó módon egy oly Hatalmállággal egyezésbe elegyednénk, a' melynek létele, Nagy Britanniának és Európának bátorlágával éppen ugy meg nem egyezhet, mint az emberiségnek és társasági életnek principiumaival és érzékenységeivel. —

„Én soha nem mondtam azt, hogy a' hadakozásnak tzélja, a' Frantzia Respublika' ki-irratódása légyen. Akarmely gondolattal légyek is én tsak magában vétettetve a' Respublikai országglás formáról, tsak ugyan sok áll abban, hogy az a' nemzet, a' mely Respublikai országglás formát viszen-bé magához, milyen tulajdonfágu légyen; 's-lehetnek olyan idők, a' mikor annak szomfzédja lenni nem veszedelmes. Hanem, valameddig Frantzia ország a' maga természeti tulajdonságát meg-tartja, mig az ő Országgló-széke despota, igasságtalan, boszszuállást-szomjuhozó, gondolkodása' modja szilaj, és a' caractere különböző nem lészzen, addig *Anglianak* és *Europának* semmi bátorsága nem leszen. En pedig tsak erre, és kár-vallásunknak egy kitsiny meg-furdittató-

dására, törekedek. Ezek voltak eleitől fogva minden hadakozásoknak igasságos tzelezásaik, mikor ezeket egyszer elértük, az után gondolkodhatunk a' békeességről is. Nem lehet tagadni, hogy a' Statusok, éppen ugy, mint a' magános személyek, a' változandóságnak alája vagynak vettetteve, és hogy a' mi Szövetségeseink mi töllünk él állhatnak: de soha el nem hihetem azt, hogy két nagy Hatalmasságok el-hagyhatnák azt az ügyet, a' melyre ők már annyit fel-áldoztanak, és a' mely az egész világra nézve véghetetlen fontosságú. Valameddig tehát Frantzia ország azokat a' principiumokat, a' melyekben én pusztításnál és veszélynél egyebet nem látok, el nem hagyja; valameddig én a' Parlamentomnak ezt nem mondhatom: Frantzia Ország nem rettene-tes a' más népek' jussainak meg-vetéséért, és az ő Orzágló-széke, a' *civilis* nemzeteknek egymáshoz való relátziójokra figyelmetes, én ő véle addig alkudozásokba nem botsátkozhatok. A' hadakozás nints olyan iszonyatos, mint egy olyan Hatalmassággal való meg alacsonyított békeesség, a' kivel együtt a' közönséges bátorság fenn nem állhat. Tsak akkor lehet reménység a' békességhez, a' mikor Europa a' maga Constitutzióját és a' font béli egyenlőséget, vissza állítottodtnak lenni szemléli.

A' *Bresti* Frantzia hajós seregeknek a' *Mediterraneum* tengerre lett bé-evezéséről következő modon gondólkoznak a' *Londoni* levelek: — „

„Itt nagy meg-elégedést okozott az, hogy a' *Bresti* hajós sereg a' *Mediterraneum* tengerre bé-kudetett, és *Toulonba* meg érkezett. A' mi ólta gondolatni kezdett, hogy ez nem *Irlándia* felé vette az útját, még vólt egy kevés felelmünk *Portugallia* és az *Amérikai Coloniánk* iránt: és azt,

hogy a' Frantzia tengeri hadi erőnek az egész
 maradványa *Toulonhoz* evezzen, nem gondolta
 volna senki. Annyira, hogy majd egész bizo-
 nyossággal lehetne azt erőssíteni, hogy a' Fran-
 zia hajós sereg nem is kész akarva evezett lé-
 gyen bé a' *Mediterraneum* tengerre. Egy *Por-
 tugallus* levél szerént, ugyan az a' szélvész, a'
 mely okozta, hogy a' két ellenséges hajós se-
 reg *Kadix* előtt meg ne ütközhessek, tselekedte
 azt is, hogy a' Frantzia hajók a' *Gibraltári* ten-
 ger-szorossba, 's-onnét bejebb is vettődjenek. —
 Bizonyos az, hogy, ha a' Frantzia hajós sereg *Ka-
 dix* előtt az Admirál *Keith*' vezérlése alatt lévő
Anglus hajós sereget meg-támadhatta volna, en-
 nek, minthogy éppen akkor a' *Spanyol* hajós se-
 reg is ki evező-félben vólt, terhes ütközetet kel-
 lett volna ki-állani. Azt is erőssítik továbbá itt,
 hogy a' Frantziáknak talám soha se vólt egy
 jobb alkalmatosságok a' magok ellenségeket a'
 tengerenn jobb reménfeggel meg-támadni, mint ez,
 ha meg-eshetett volna. Már most elegendő
Anglus, *Orosz*, *Portugallus*, és *Török* tengeri
 erő állhat véle ismét szembe *Toulon* körül. Hasz-
 nosnak lehet tartani Angliára nézve azt is, hogy
 a' Frantzia Országló-szék az *Irlándia* ellen va-
 ló plánumát fel hagyta, minthogy még máig is sok
 barátjai tartatnak ott lenni, és éppen ez az a'
 pont, a' hol ő Angliánn még egy kemény sebet
 ejthetett volna. Hanem, hogy *Bonapárténak* se-
 gittségére mennyen, és ötet az Napkeleti *Anglus*
 birtokoknak meg-támadhatásokra segélhesse, ez
 minket, így szollanak a' Londoniak, nem nyug-
 hatatlankodtat: már ennek elejét vettük; előre
 meg-tétettek a' készülétek ellene, minthogy elég
 időt nyertünk hozzá, &c.

Spanyol Ország.

A' szélvésztől erőssen meg rongyoltatott és
 azért a' *Karthagénai* kikötő-helybe bé-evezni kén-

telenített *Spanyol* hajós sereg, 21 *Linea* hajókból, 4 *Fregátokból*, 's - még 3 *Brigantinokból* áll. Nem gondolják, hogy hamar ki készüljön innét ez a' hajós sereg evezni, mint hogy a' meg-rongyollott hajóknak foldozásokkal nem igen lehetnek, 's - másik az, hogy már a' nagy *Anglus* hajós sereg is bé-evezett a' *Mediterraneumra*.

Német Ország.

Május 20-dikánn több rendbéli levelek indultak a' *Ménus* vize mellől *Frankfurtból*, olyan tudósítással, hogy *Höchst* mellett ismét valami 10 ezer *Frantziák* seregetek légyen özsze: következőképpen az ő jelen-létek *Német országnak* ezenn részében ismét ujj rendbéli terhes *requizitiókra* szolgáltatott alkalmatosságot. — A' *Posta* járás is *Rastadt* és *Strasburg* között *Offenburg*-gonn keresztül, ujjanton meg-tiltatott a' *Frantzia* *Generálisoktól*.

Rastadtból, *Junius* 22-dikénn irták, hogy azon a' környékenn és *Freyburg*' vidékeinn is, gyakor özsze-tsapasok esnek a' két ellenséges izélső *vigyazók* között. — *Kehl* mellett rendelt vettek valami *Frantzia* *tsoportok* az előre való nyomulás felől.

Elegyes Levelek

A' *Frantzia Királyi Hertzeg Kis-aszszony* a' mostani *Királynéval* a' 18-dik *Lajos*' hitvesével, *Mietauba* meg-érkezett.

Az *Artéziai Gróf*, a' ki mostan *Monsieurnek* neveztetik, és *Scótziában* *Edinburg* várossában lakik, a' 18-ik *Lajos* testver-ötse, 's - a' ki, mint, hogy 18-dik *Lajosnak* gyermekei nintsenek, a' a' *Frantzia Koronának* is örökösse, *Londonban*

járt közelébről, mint onnét írják, azért, hogy a' fia és a' Frantzia Király Kiszafszony között való hazofági fel-tételeket meg-erössítse, a' hová tartozik főképpen, a' Frantzia Korona.

Gen. *Bonaparté*rol sok roszszakat beszéllenek néhány naptól fogva: ki azt beszéli, hogy egész ereje széljel verettetvén, maga a' kietlenségkenn bujdosik, ki azt, hogy egy erdőben megszorittatván, minekutánna semmi szabadulását nem láthatta volna, magát a' *Sidney Smith*' kezébe adni jobbnak tartotta, mintsem a' Törökök' kezére jutni. — Mihelyest bizonyos tudósítások érkeznek felöle, megyár szolgálni fogunk mi is vele.

Magyar Ország.

Felsőleges Urunk ezen felette veszedelmes új-
jánton kezdődött háborunak folytatása által kényszerítettvén, minden hiv jobbágyait atyai indulattal meg-szollittatni parantsólta a' felöll, a' magok ki készítettett de pénzzé verettette nem lévő ezüst és arany darabjaikat, a' Fels. kints-tár' számára önként való jó szántokból engedjék által. A' finom Bétsi márk-arany, vagy 16 loth, 380 Forintban, a' finom márk-ezüst pedig 24 Forintban és 30 krajtzárban vétetetik el, a' melyről kötelező Irás adattatik nékiek. Azokra nézve, a' kik a' magok ezüst és arany portékáikat nem finomlágok, hanem tsak a' maffának fontosága szerént szokták betsülni, meg kell jegyezni, hogy az említett márk mérték szerént, a' 14 lótos ezüst 21 fl. 26 kr. és 1 dr. a' 13 lótos 19 fl. 54 kr. 1 dr. a' 12 lótos pedig 18 fl. 22 kr. és 2 dr. árrú leszen. A' tulajdonosoknak olyan Obligátzió adattatik, a' melynek ereje szerént ök azért a' summáért, a' mennyit az ő bé-adott ezüstjök és arannyok teszen, 4 és $1\frac{1}{2}$ pro Centé inte-

rest kapnak esztendőnként, a' mely fél fél esztendőnként fizettetik-ki nékiek. Ennek felelte 4 *pro Centó* jutalmat is kapnak ugyan ezen summaért, kész pénzben, akkor, mikor az Obligatzió által adatik. A' ki 10 Forintnál kevelebbet érő ezüstöt v. aranyot ad bé, tartozik azt 10 Fl.ra pótolni. Bé adhatja: Budánn, Oraviczánn, Rézbányánn, Schmölnitzenn, Sóvaron, a' pénz-próba hivataloknál; így szinten Kremnitzenn, Nagy-Bányánn, és Erdélyben Károly Fejérvárt a' pénzverő hivataloknál, és Horváth Országban Samboronn. Az interest minden Só-hivataloknál és harmintz-adoknál ki leket venni.

Gömör Vármegyében Junius 18-ik napján: — „

„Ezen nemes Megyében fekvü Szkáros nevü helységben, egy izakáts, fényes nappal tüzet vetvén a' szomszéd tsürinek, az abból hirtelen támadott tűz a' templomot, harangokat, a' parochiális házat, 's evvel együtt 18 hajlékot meg eméltett. Az el szökni akart gonolztévő meg fogattatván, magát késsel által verte.

E r d é l y.

All-Torjárol, 16. Jun.: — „

„Helységeinkben u. m. ama hires, neves, nevezetes Háromszékenn, mindenek jól foly, mert tsendességben, békefességben élünk, Móldovával, és Havasalföldivel való Communicatiónk, kereskedésünk, mely többnyire, borbór marhából áll, mindennapi vagyon, ugy annyira, hogy minden Contumatzia nélkül ki's bé lehet jární, sem ellenségtől, sem tolvajtól semmi tartozkodas nintsen, és ha a' nagy vámja nem vólna Móldavának, majd ingyen kapna mindent az ember u. m. gabonát, bort, és kivált képpen fertést, mert őszízél és télben Moldavából, Havasalföldiből

annyi kövér fertéft hajtának ki, hogy annak szere száma nintsen, és oly oltsón kapjuk, hogy a' szalonnának fontya 3 xrba, a' husa 1 xrba sem kerül. Továbbra ezen elztendőnek első fele részét a' mi illeti, ez egész Sz, György napig szörnyü hideggel és sok hóval telék el. Szent György napjától fogva is máig többire mind hideg, ugy hogy mondani, még Aprilisnek vege fele vala néhány napi olyan meleg idő, hogy a' téli paplanomat nyári paplannal tseréltettem vala fel, de Májusnak eleje mingyárt hideggel kezdé, él-dugata a' nyári paplant, és máig még mind a' télivel élek, e' mellett Majusnak nagyobb rélziben és még ma-is tüzelnem kell a' házamban a' nagy hideg miatt, mivel mi-hent egy oranyi esőnyön, mingyárt jég eső van közte és annak hidege irtoztató; rég az ideje, hogy mind szarazságunk vólt, hanem a' héten kevés-keves eső hullokatott; tegnap pedig mintegy 9 és 10 ora között szörnyü sebés zápor eső lön, az után mind esdegel, és olly hideg van utánna, hogy tegnap del után bétetettem a' tüzet, 's-ma is continuáalom.

Tudósítás.

Alol irt, alázatosan jelentem a' Hazabéli jeles munkákban gyönyörködő Tudos és Olvasó Közönségnek, kiváltképen pedig a' Könyvekkel kereskedő érdemes Uraknak, hogy bizonyos anyai nyelvünkön szereztetett halzuos és gyönyörködtető ujj Nyomtatványokat eladás végett átaljában magamhoz vettem; mellyek is e' következők:

1-ször, *Mátyási József* Urnak, *Semminél több valami* nevezett alatt ki bortsátott versei, két darabokban. Az elsőnek árja 40, a' másodiknak 50 xr. mind öszve 1. fl. 30 xr.

2-szor, Veszelszki Antai Urnak két rendbéli munkái, ugymint a' Fűszeres Gyűjtémény, mellynek árta 1 fl. és a'

Száz esztendős Kalendarium, mellyből egy 20 xr.

A' melly érdemes személyeknek tehát, ezekből akar magok szükfégekre, akar kereskedés végett, vásárlani tetszend; velem méltostassanak erántok parantsolni. Az Exemplárok le téve vagynak Pesten a' TT. PP. Piaristák' épületjében lévő Könyves boltomban.

Kis István Könyváros és Kötő

* * *

Ezen folyó esztendőben, Augustus Havának 5-ik napján, a' Pápai Uraságnak ménesse, melly 10 hágó mén-lovakból; 2 három esztendős, 4 két esztendős 10 egy esztendős tsödör csikókból; 9 három esztendős, és 4 két esztendős Parippa csikókból; 65 anya kanczákból, mellyek közzül harmintzhatnak szopos csikó vagyon alatta, általlyában pedig ismét újra meg vagynak szép mén lovak által hágattatva. Ezeken kívül, 2 négy esztendős; 5 három esztendős; 8 két esztendős; és 13 egy esztendős kantza csikókból, és így 132 darab nevezetes fajtú ménesekből öszve szerzett lovakból áll, ugyan Pápa várássában, kótya vetye által, kész pénzért el fog adattatni. Mind azok tehát, a' kik szép, 's magas Magyar és Erdélyi fajtú lovaknak kedvellőji, ezen kótya vetyére el várattatnak.